

Ter hoogte van de kerk

Een archeologische begeleiding te Gingelom, Boekhoutstraat

B. Van der Veken

Colofon

VEC Rapport 86

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Projectcode Agentschap OE:	2019A240
Naam aanvrager:	Bart Van der Veken
Naam site:	Gingelom, Boekhoutstraat

Ter hoogte van de kerk.

Een archeologische begeleiding te Gingelom, Boekhoutstraat.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba

Auteur: B. Van der Veken

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Geel, maart 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

D/2019/13.254/86

ISSN 2295-2675

Vlaams Erfgoed Centrum

Liesdonk 5

2440 Geel

info@vlaamserfgoedcentrum.be

www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Administratieve gegevens	7
1.3	Archeologische voorkennis	7
1.4	Onderzoeksopdracht	8
1.4.1	Beschrijving van de geplande werken	8
1.4.2	Vraagstelling	8
1.4.3	Randvoorwaarden	9
1.5	Onderzoeksstrategie en methoden	9
2	Beschrijving van het kader van de archeologische site	11
2.1	Beschrijving van het aardwetenschappelijke kader	11
2.2	Beschrijving van het historisch en archeologisch kader	13
2.2.1	Historische gegevens	13
2.2.2	Archeologisch onderzoek	14
3	Assessmentrapport	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Bodemopbouw en -bewaring binnen het projectgebied	15
3.3	Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	16
3.4	Assessment van de vondsten en stalen	16
3.5	Assessment van de archeologische site	16
4	Beantwoording van de onderzoeksvragen en conclusie	17
	Literatuur	17
	Geraadpleegde websites	17
	Bijlage 1 Plannenlijst	18
	Bijlage 2 Fotolijst	18
	Bijlage 3 Tabellen	19
	Bijlage 4 Fotobestanden	19

Tabel. 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

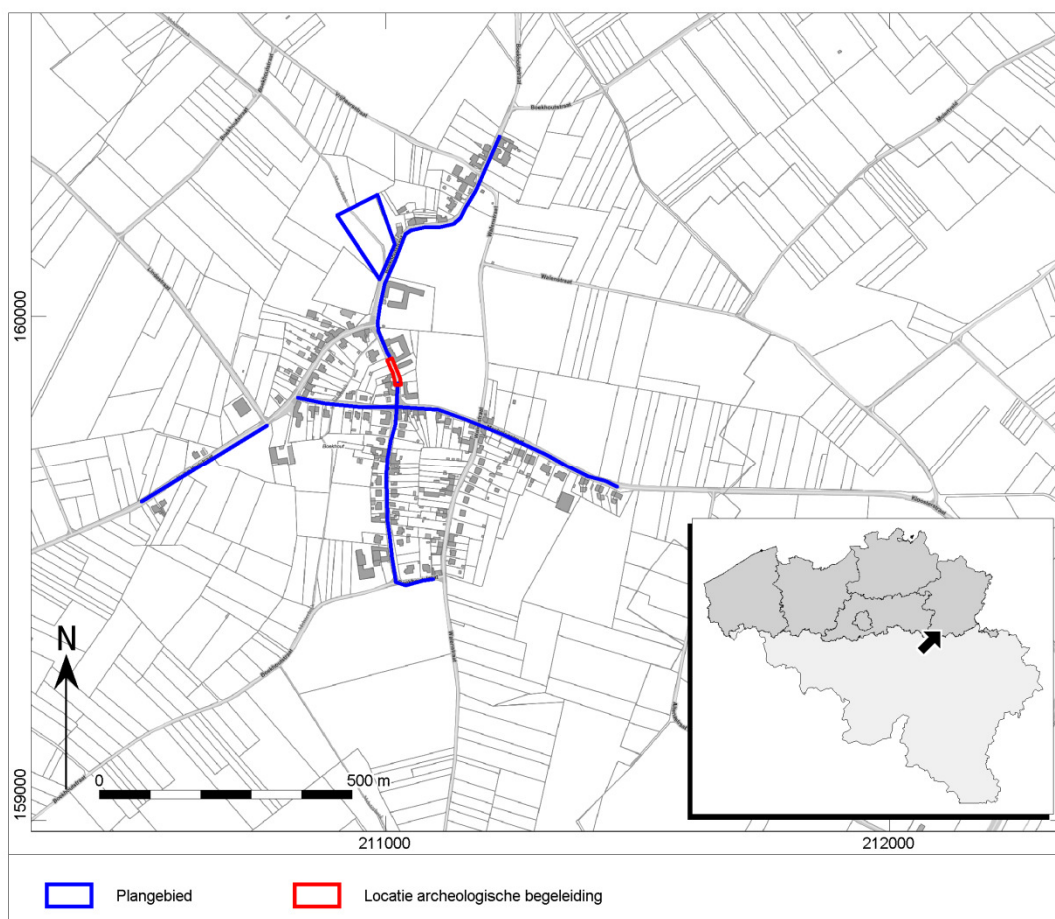
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E – heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E – 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E – 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E – 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E – 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E – 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E – 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E – 6 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. – 402 na Chr.
Ijzertijd:		800 – 57 voor Chr.
Late ijzertijd	250 – 57 voor Chr.	
Midden-ijzertijd	475/450 – 250 voor Chr.	
Vroege ijzertijd	800 – 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 – 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 – 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 – 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 – 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 – 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 – 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 – 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen.

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum bvba in januari en februari 2019 een archeologische begeleiding uitgevoerd voor het plangebied Gingelom-Boekhoutstraat (afb. 1). Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de geplande riolerings- en wegeniswerken. Er zal een gescheiden rioleringsstelsel worden aangelegd (totale lengte circa 2 km) met daarbij ook een bufferbekken (4.600 m² groot in een zone van 9.200 m²). De werken gaan gepaard met bodemingrepen die kunnen resulteren in het verstoren van een ongeroerde bodem en het vernietigen van archeologische waarden. De begeleiding volgt op een eerder bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek uitgevoerd door ArcheoPro.¹

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied. De zone van de archeologische begeleiding is met een rood kader aangegeven.

Tijdens het bureauonderzoek werd een gedeelte van het plangebied geselecteerd voor vervolgonderzoek, namelijk de zone ter plaatse van het bufferbekken en de zone ter hoogte van de kerk. In de zone van het bufferbekken is een booronderzoek uitgevoerd, tot 97 m +TAW (de gekende verstoringsdiepte). In alle boringen werd colluvium geregistreerd. De dikte van de afdekkende laag was van die aard dat het eventueel onderliggende archeologisch niveau niet bedreigd zou worden. In de zone van het bufferbekken werd geen aanvullend onderzoek meer geadviseerd.²

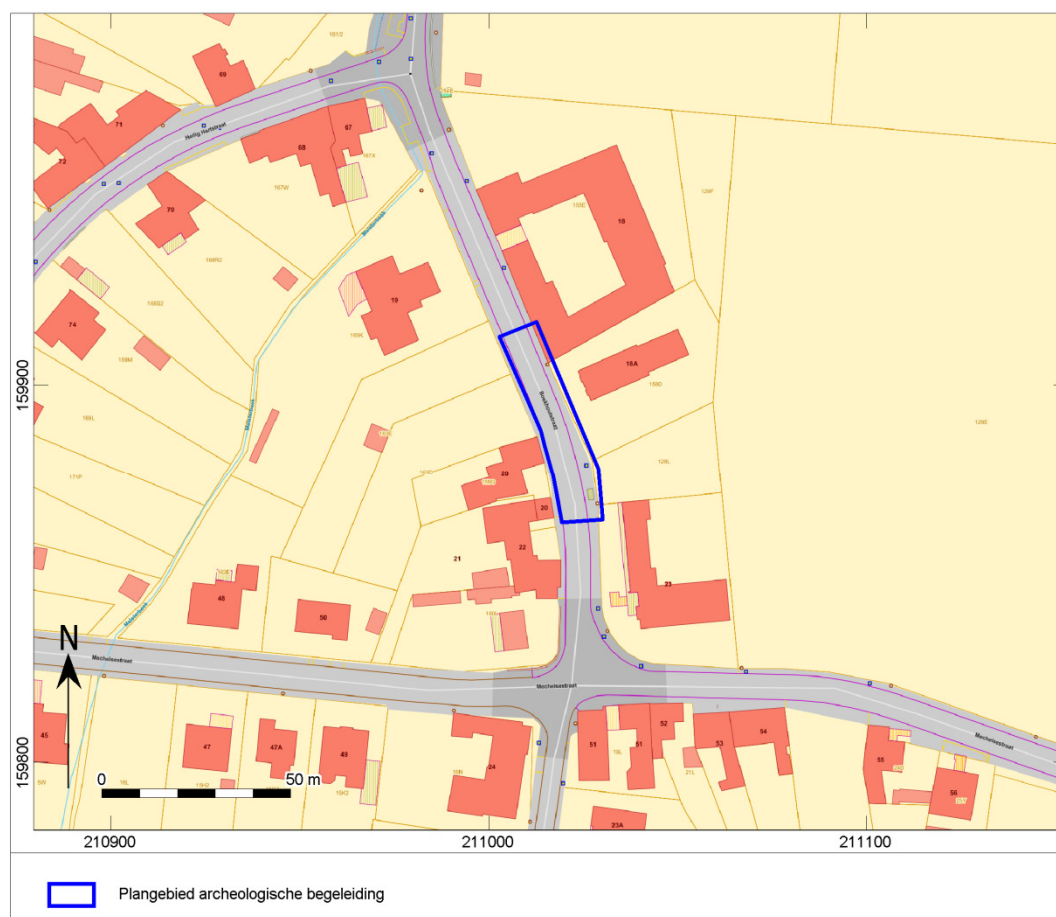
Ter hoogte van de kerk diende ook archeologisch onderzoek plaats te vinden. Hier kon de aanwezigheid van funeraire contexten niet uitgesloten worden. De begrenzing van het kerkhof uit het verleden kan namelijk afwijken van de huidige afbakening. Gezien de verharding van het wegdek is geen booronderzoek

¹ Simons, Houbrechts en Deville 2017.

² Zie Simons, Houbrechts en Deville 2017 voor een gedetailleerd overzicht van de onderzoeksresultaten.

uitgevoerd. Rekening houdend met de aard van de werkzaamheden en de trefkans op een vindplaats werd de meest geschikte methode van onderzoek een archeologische begeleiding geacht en dit over een lengte van circa 50 m (zie afb. 2). Voornoemd onderzoek is onderwerp van onderhavig rapport.

De weersomstandigheden waarin de riolerings- en wegeniswerken werden uitgevoerd zaten soms tegen, met sneeuwval of hevige regenval in sommige perioden. Op vrijdag 25 en maandag 28 januari waren I. Van Kerkhoven, B. Van der Veken en N. Jennes ter plaatse maar werden de graafwerken ter hoogte van de kerk geannuleerd. De archeologische begeleiding vond uiteindelijk plaats op maandag 4 en woensdag 6 februari 2019. De werfbegeleiding werd opgevolgd door B. Belis. De graafmachine en overige voorzieningen werden verzorgd door de opdrachtgever.

Afb. 2. Locatie van de archeologische begeleiding (aangegeven met blauwe kader).

De resultaten van het archeologisch onderzoek worden in dit rapport gepresenteerd. Na dit inleidende hoofdstuk volgt de algemene aardkundige en historische beschrijving in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt de aangetroffen bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied besproken en wordt het assessment gegeven. In hoofdstuk 4 tot slot worden de onderzoeksvragen beantwoord en volgt een conclusie.

1.2 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen het onderzoek:	Archeologische begeleiding
Aanleiding:	Riolerings- en wegeniswerken
Locatie:	Boekhoutstraat
Plaats:	Gingelom
Gemeente:	Gingelom
Provincie:	Limburg
Kadastrale gegevens:	Gemeente: Gingelom Afdeling: 7 Sectie: A Nrs.: openbaar domein, 151g en 151f
Diepte bodemverstoring	Circa 2 m -mv
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	210.515 / 160.362 211.466 / 159.462
ID archeologienota	3385
Projectcode	2019A240 (Archeologische begeleiding)
VEC-projectcode:	GINM-19
ID aanmelding:	1780
Auteurs:	B. Van der Veken (Veldwerkleider; OE/ERK/Archeoloog/2016/00147)
Autorisatie:	B.A.T.M. Weekers-Hendrikx (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)
Begindatum onderzoek:	4 februari 2019
Einddatum onderzoek:	6 februari 2019
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Archeologische begeleiding

1.3 Archeologische voorkennis³

Op de uitsnede van het Digitaal HoogteModel ligt het riooltracé met bufferbekken deels binnen het beekdal van de Melsterbeek, maar ook deels op de omringende hoger gelegen ruggen. In de ondergrond komen lemige afzettingen voor. Het zijn afzettingen van Brabant Leem die bovenop de afzettingen van het Haspengouw Leem zijn afgezet. In de diepere ondergrond komen afzettingen van de Formatie van Sint-Huibrechts-Hern voor. Historische kaarten geven vanaf het midden van de 18e eeuw hetzelfde stratenpatroon weer zoals vandaag de dag gekend is. Het tracé volgt het stratenpatroon en ligt in een voornamelijk landelijk gebied. Het bufferbekken ligt op een weide en is volgens cartografische bronnen niet bebouwd geweest. In het onderzoekstracé is één archeologische vindplaats bekend: de parochiekerk Sint-Pieter. Deze kerk is gebouwd op een voorloper uit de late middeleeuwen.

Op basis van de onderzoeksresultaten van het bureauonderzoek werd een verwachtingsmodel opgesteld. In de beekdalen is een lage verwachting opgesteld voor jagers-verzamelaars en landbouwers, maar hoog voor natte contexten en nederzettingsresten en sporen van begraving uit de Midden-IJzertijd en de Vroege Middeleeuwen. Voor de hogere delen, die ook binnen de gradiënt van 250 meter tot het beekdal liggen, geldt een hoge verwachting voor zowel jagers-verzamelaars en landbouwers, maar moet men rekening houden met de hellingsgraad. Voor de Late Middeleeuwen is een middelhoge verwachting opgesteld voor het hele tracé inzake nederzettingsresten en hoog ter hoogte van de Sint-Pieterkerk voor sporen van begraving. Hier heeft een kerk met begravingen gestaan in de Late Middeleeuwen. Uit de betreffende periode zijn geen cartografische bronnen bekend, waardoor niet uitgesloten kan worden dat er funeraire contexten aanwezig zijn onder de weg. Voor de Nieuwe tot en met de Nieuwste Tijd werd een lage verwachting toegekend, aangezien uit cartografische bronnen blijkt dat de huidige weg toen wel reeds hetzelfde tracé kende. Binnen het bufferbekken is geen bebouwing bekend uit deze periodes.

³ Grotendeels overgenomen uit Simons, Houbrechts en Deville 2017, p. 42-43.

Voor het riooltracé wordt een vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht, aangezien de verstoring er te smal is om kenniswinst te genereren. Uitzondering hierop vormt het tracé ter hoogte van de Sint-Pieterskerk. Hier zouden funeraire contexten kunnen voorkomen, gerelateerd aan een voorganger van de kerk uit de Late Middeleeuwen.

1.4 Onderzoeksopdracht

1.4.1 Beschrijving van de geplande werken

De werkzaamheden omvatten de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel onder de huidige wegenis. Achteraf zal de wegenis terug aangelegd worden. Aan de Boekhoutstraat zal eveneens een bufferbekken aangelegd worden. In zijn totaliteit is het riooltracé circa 2 km lang, de oppervlakte van het bufferbekken is 4.600 m². In de rapportage⁴ van ArcheoPro worden de uit te voeren werken per straat en met gedetailleerde kaartjes en te ontgraven dieptes beschreven.

1.4.2 Vraagstelling

Voor dit onderzoek werden volgende onderzoeksvragen opgenomen in het Programma van Maatregelen⁵:

Algemeen

- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Zijn er sporen en structuren aanwezig? Zo ja, wat is hun onderlinge samenhang?
- Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?

Grafveld

- Bevinden er zich verschillende begravingsniveaus? Wat zijn de oudste en meest recente dateringen?
- Hoe is de bewaringstoestand (preservatie) en de volledigheid van de skeletten en aanverwante sporen, wijkt deze af van de gegevens uit de prospectie?
- Betreft het begravingen in volle grond, kisten, bekiste grafkuil,...?
- Wat is het fysieke aspect van de eventuele funeraire structuren (kistvorm en assemblage, grafkuil, grafkelders, grafstenen, knekelput ...)?
- Zijn er elementen die kunnen wijzen op een begrafenisritueel (bijgiften, positie van het lichaam en ledematen, balseming...) en zo ja welke informatie valt hieruit af te leiden?
- Welke post depositionele processen kunnen waargenomen worden?
- Wat is het geslacht, de leeftijd, de lichaamslengte en de gezondheid van de verschillende individuen?
- Bevinden er zich binnen de begravingscontext nog resten van grafstenen, of andere sporen van een fysieke aanduiding van het graf?
- Kan er een datering en fasering bepaald worden binnen het begravingsareaal per zone, per begravingsniveau, per individu?
- Wat is de aard van de eventuele grafgiften, op welke plaats bevinden deze zich, wat is hun symboliek?
- Wat valt er te zeggen over de positie van het hoofd, lichaam en ledematen van de begraven individuen?
- Kunnen er aan de hand van de archeologische waarnemingen uitspraken gedaan worden per fase en per individu over de vorm, aard, afmeting, materiaalgebruik, assemblage, attributen, uiterlijk aspect van de grafkist?
- Wat is voor elk individu de geschatte staande lichaamslengte? Hoe verhoudt dit zich tot de afmetingen van de eventuele grafkist?
- Wat is de aard van eventuele pathologische indicatoren op het bot (inclusief tanden) van de afzonderlijke individuen? Kunnen hieruit conclusies getrokken worden mbt ziektes, medische ingrepen, traumatismen, levenstandaard en -hygiëne, beroep of activiteit van het levende individu?

⁴ Simons, Houbrechts en Deville 2017.

⁵ Houbrechts en Deville 2017.

- Kunnen deze pathologische indicatoren op het bot gekoppeld worden aan bepaalde periodes?
- Komen specifieke pathologische indicatoren op het bot vaker voor in bepaalde leeftijdsklassen, bij mannen of bij vrouwen, welgestelden of armen?
- Zijn er individuen met bottraumatismen gevolg van een gewelddadige (militaire) impact? In welke mate kan het traumatisme leiden tot de onmiddellijke dood?
- Welke anatomische varianten zijn er zichtbaar op de skeletten?
- Bestaan er verbanden tussen specifieke anatomische varianten en het geslacht van het individu?
- Kunnen er op basis van anatomische varianten of begravingswijze conclusies getrokken worden mbt eventuele verwantschappen?
- Zijn er aanwijzingen voor een begraafing met kledij? Lijkwade? Zijn er bewaarde kledijattributen? textielresten? Wat is hun aard en wat vertellen deze over het individu?
- In hoeverre kunnen vondsten informatie verschaffen over de datering van de inhumatie?
- Bevinden er zich binnen de grafcontext intentioneel begraven gebruiksvoorwerpen in aardewerk en wat was hun functie?
- In hoeverre levert de praktijk van deze opgraving methodische en technische gegevens op of nieuwe inzichten die relevant kunnen zijn voor toekomstig onderzoek van funeraire contexten?
- Gegevens over de samenstelling van het voedselpakket worden verkregen uit de archeozoologische data en het onderzoek naar de chemische de samenstelling van het menselijk botmateriaal, het stabiele-isotopenonderzoek. Op basis van 13C en 15N kan de verhouding tussen de dierlijke en plantaardige component in het voedselpakket, met name de proteïnen, worden onderzocht, alsmede het aandeel van mariene/aquatische en terrestrische voedselbronnen.

1.4.3 Randvoorwaarden

Het Programma van Maatregelen⁶ waarborgt een gedegen omgang met het waardevol archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksterrein. Elke bodemingreep voor de uitvoer van het archeologisch onderzoek voorgeschreven in het Programma van Maatregelen of buiten hierboven vastgelegde maatregelen worden gezien als een inbreuk tegen het Onroerenderfgoeddecreet. Elke overtreding tegen het onroerend erfgoed wordt gesanctioneerd volgens Art. 11.2.1 – Art. 11.2.6 van het Onroerenderfgoeddecreet.

1.5 Onderzoeksstrategie en methoden

De werkzaamheden ter hoogte van de zone voor werfbegeleiding werden opgevolgd door één of meerdere archeologen. Er werd dus voorafgaand geen puttenplan opgesteld. De werfbegeleiding betekent concreet dat het uitgraven van de constructiesleuven ten behoeve van de aanleg van het gescheiden rioleringsstelsel wordt begeleid door een aanwezige archeoloog. Zijn taak was voornamelijk om eventueel aangetroffen archeologische sporen te documenteren. De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk en volgens de werkwijzer 'Minder hinder'. In dit kader is de weg ter hoogte van de kerk in twee keer opgebroken om de hinder voor passanten en omwonenden zoveel mogelijk te beperken. De werkzaamheden stonden in functie van de aanleg van het nieuwe riooltracé. Er is niet dieper gegraven dan nodig, de plannen voor het nieuwe riooltracé waren in deze leidend. De werken zijn uitgevoerd onder begeleiding van de erkende archeoloog door een kraan op rupsbanden met een gladde bak en een rioolbak. Waar nodig en waar mogelijk is het vlak en/of het profiel manueel opgeschaafd om de leesbaarheid te bevorderen. De werken zijn fotografisch gedocumenteerd. Door de diepte van de sleuven en het werken met een rioolbak kon geen profiel getekend worden.

⁶ Houbrechts en Deville 2017.

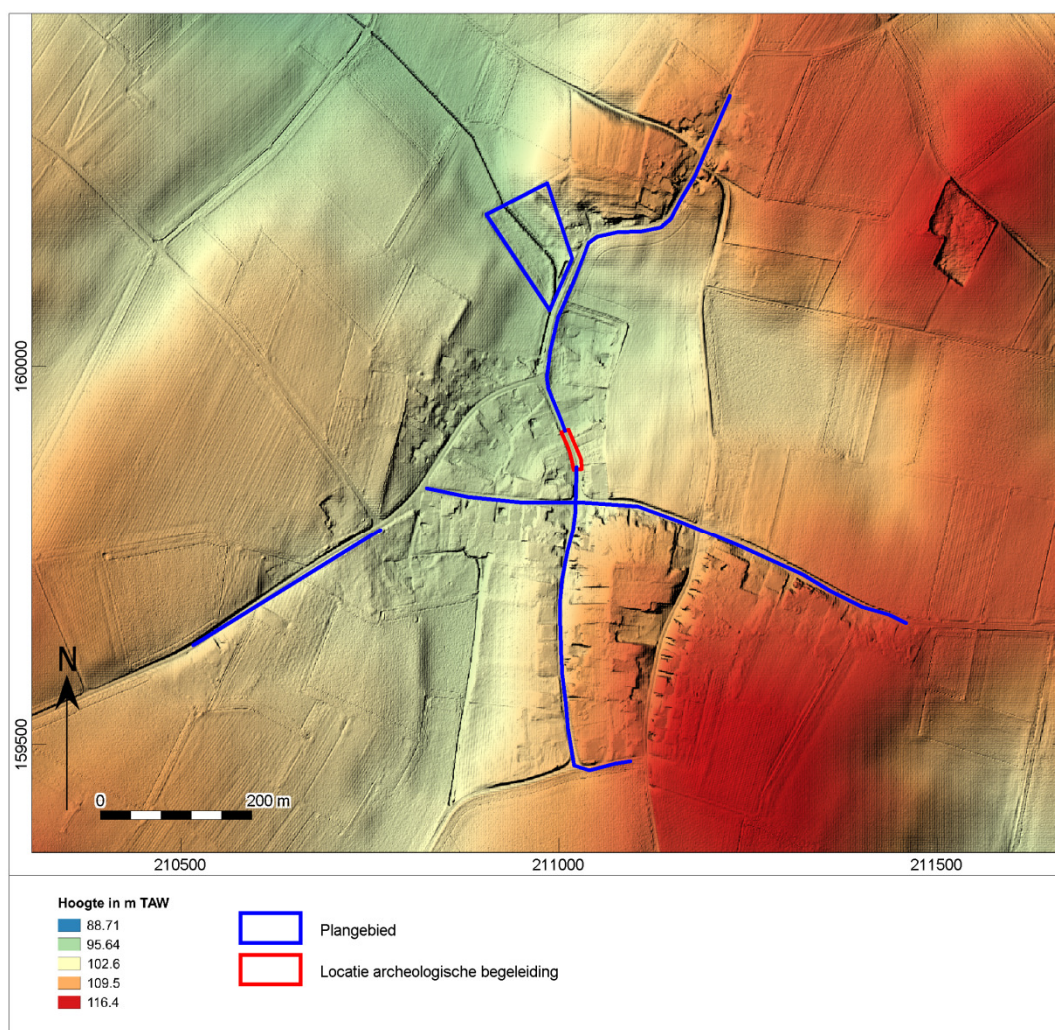

Afb. 3. De archeologisch te begeleiden zone, voor aanvang van de werken.

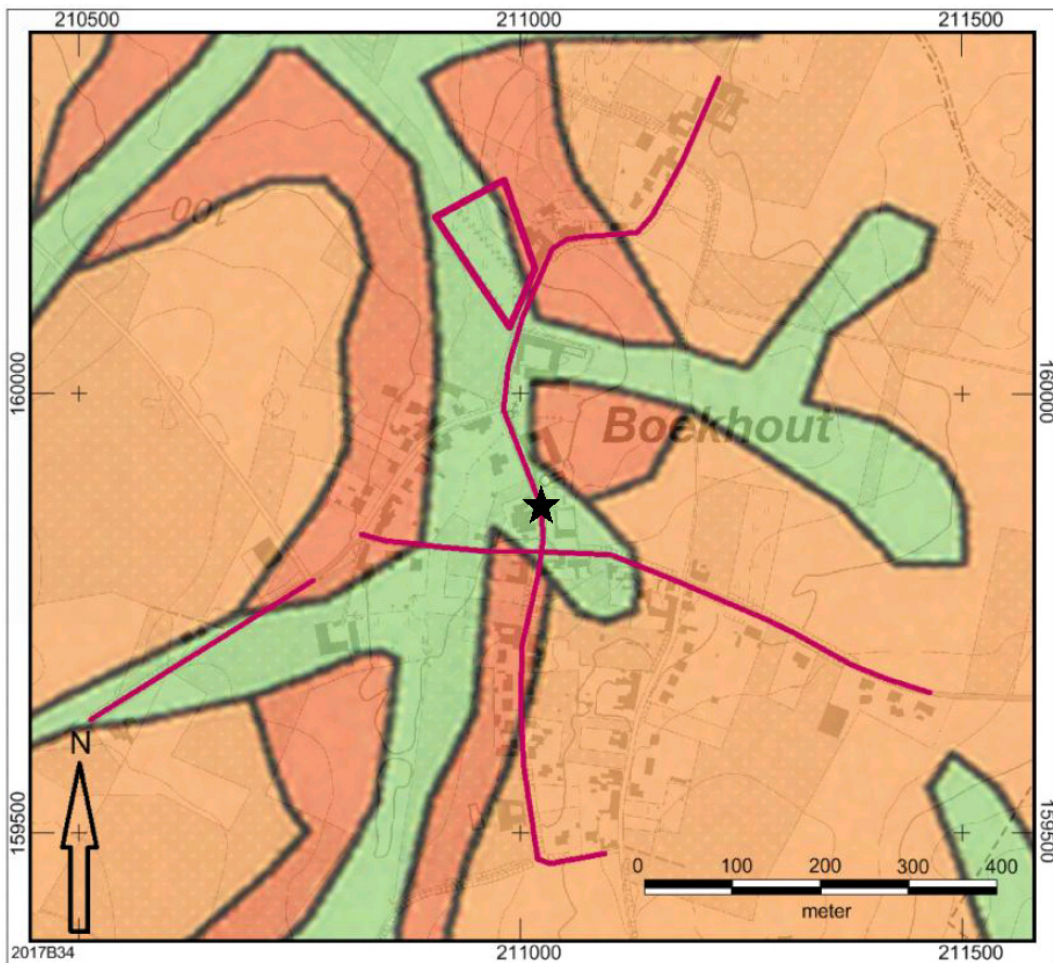
2 Beschrijving van het kader van de archeologische site

2.1 Beschrijving van het aardwetenschappelijke kader

Geomorfologisch gezien ligt het riooltracé in het Haspengouwse leemlandschap. Het landschap wordt gekenmerkt door hoog gelegen ruggen en vlaktes die doorsneden worden door dalen en brede, droge depressies (zie afb. 4). Op de uitsnede van het Digitaal HoogteModel ligt het tracé deels binnen het dal van de Melsterbeek, maar deels ook op de flankerende ruggen. De zone van de archeologische begeleiding is met een rood kader aangeduid. De hoogteverschillen binnen het tracé fluctueren sterk, tussen de 100 en 114 m +TAW, dit vanwege de ligging deels binnen het dal en deels op de ruggen.

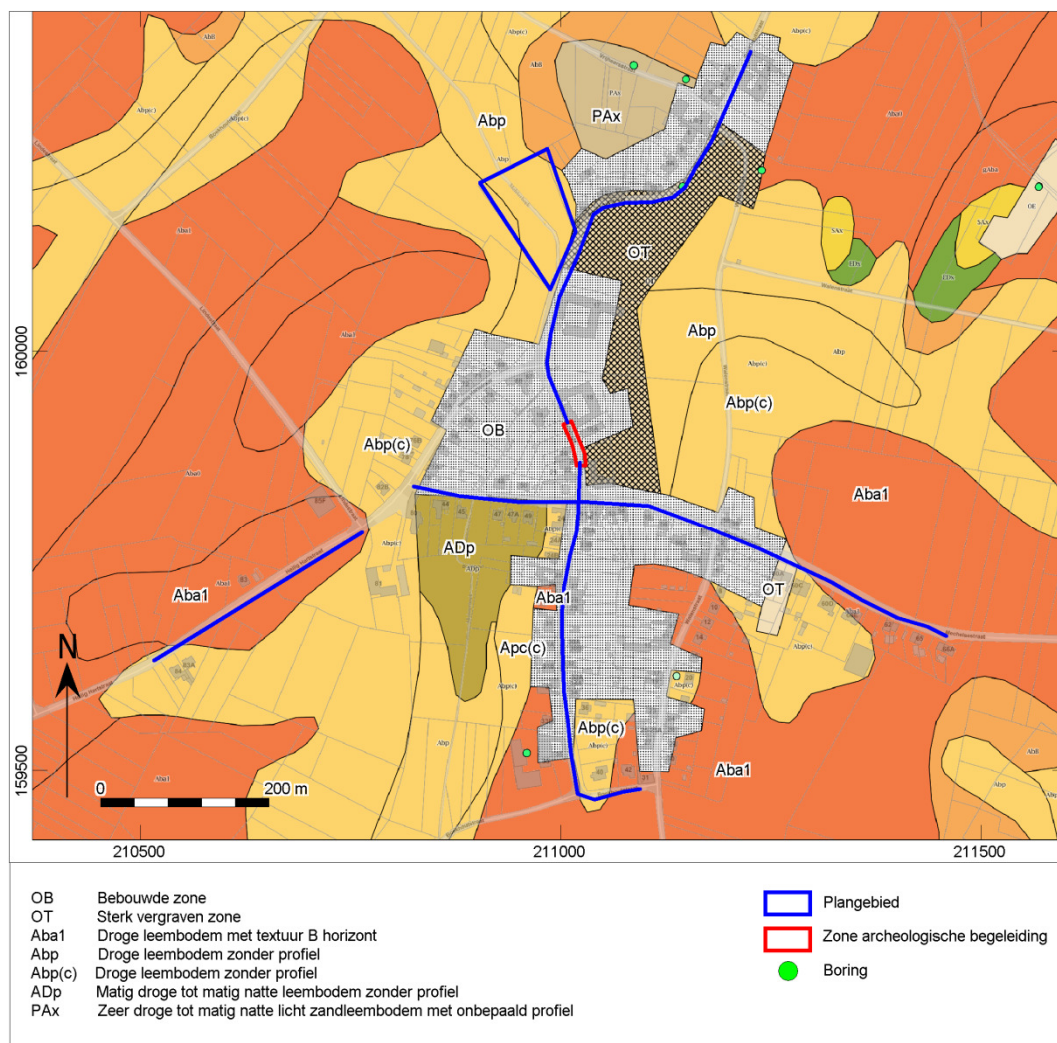
Afb. 4. Digitaal HoogteModel van het onderzoeksgebied en haar omgeving. De zone van de archeologische begeleiding is aangeduid met een rood kader.

Afb. 5. Kwartairgeologische kaart van het onderzoeksgebied en haar omgeving. Op de hoger gelegen delen is sprake van een dik pakket Brabant Leem (oranje). Op de overgang tussen het dal en de ruggen ligt Brabant Leem op Haspengouw Leem (rood). De groene kleur representeert colluvium. De zone van de archeologische begeleiding is aangeduid met een sterretje.

Volgens de Tertiair geologische kaart bevindt het plangebied zich op de formatie van Sint-Huibrechts-Hern. Volgens de Kwartair geologische kaart komt binnen het tracé colluvium voor waar de Meldersbeek stroomt. Dit is herwerkt lokaal materiaal. Verder is op de overgang tussen het dal en de ruggen sprake van Brabant Leem op Haspengouw Leem (zie afb. 5). Brabant Leem bestaat uit een ontkalkt bovengedeelte en een kalkrijke ondergrond, Haspengouw Leem wordt gevormd door een fijne afwisseling van zand en leem.

Op de bodemkaart tot slot is te zien dat ter plaatse van het riooltracé verschillende bodemseries voorkomen. Het grootste deel van het tracé is bestraat en bebouwd en niet gekarteerd. Daarnaast bestaat een groot deel van het tracé aan de Boekhoutstraat uit sterk vergraven gronden. In de directe omgeving van de zone van de archeologische begeleiding komt een Abp-bodem voor (zie afb. 6). Dit zijn droge leembodems zonder profiel. Deze bodems komen voor in colluviale droge leemdepressies en bestaan uit leemmateriaal geërodeerd van de hoger liggende plateau gronden.

Afb. 6. Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied. De zone waar de archeologische begeleiding plaatsvond is met een rood kader aangeduid.

2.2 Beschrijving van het historisch en archeologisch kader

2.2.1 Historische gegevens

Ten behoeve van het bureauonderzoek is tal van historisch kaartmateriaal bekeken. Volgens de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), bestond de woonkern van Boekhout uit enkele huizen. De omliggende zone was in gebruik als grasland en bevatte tevens verschillende boomgaarden. Op de Atlas der Buurtwegen uit 1843-1845 en de kaart Vandermaelen uit 1846-1854 wordt geen landgebruik aangegeven. Op het vlak van bebouwing is echter weinig veranderd.

De oudste raadpleegbare luchtfoto is uit 1971. Sinds de 19^e eeuw hebben de bewoning en het wegennet zich weinig uitgebreid. Het karakter is nog steeds zeer landelijk en er zijn nog steeds veel boomgaarden in de omgeving aanwezig. In 2015 is Boekhout nog steeds een landelijke deelgemeente, wel is de densiteit van de bebouwing toegenomen. Ook hebben de boomgaarden grotendeels plaats gemaakt voor akkers.⁷

⁷ Paragraaf overgenomen uit Simons, Houbrechts en Deville 2017, 24. Voor meer historische gegevens, zie voornoemde rapportage.

2.2.2 Archeologisch onderzoek

Meldingen CAI

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied staat in de Centrale Archeologische Inventaris slechts één vindplaats aangegeven, de parochiekerk Sint-Pieter (CAI-nummer 164.032). Deze dateert uit het eind van de 19e eeuw. De kerk ligt op een heuvel, binnen een ommuurd kerkhof. De kerk zou bovenop een laatmiddeleeuwse voorganger zijn gebouwd. Er zijn oude grafkruizen en -stenen aangetroffen (onder andere een grafsteen anno 1299).

Combinatiekaart

De combinatiekaart van de vastgestelde inventarissen vermeldt de Sint-Pieterkerk aan de Boekhoutstraat 18A en een siertuin op een oude 19^e eeuwse moestuinsite ter plaatse van Boekhoutstraat 17.

3 Assessmentrapport

3.1 Inleiding

Het assessmentrapport bevat de registratie en bijhorende observatie van de tijdens de begeleiding aangetroffen sporen, spoorcombinaties, archeologische structuren, vondsten en genomen stalen. Daarnaast wordt in een conservatie-assessment ook uiteengezet of de vondsten en stalen moeten voldoen aan specifieke conservatiemaatregelen. Deze wordt verwerkt in de assessment van de vondsten.

3.2 Bodemopbouw en -bewaring binnen het projectgebied

Bij de werfbegeleiding werd het nieuwe riooltracé in de Boekhoutstraat in twee fasen aangelegd. Telkens is één helft van de weg opengebroken om de hinder voor passanten en omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Jammer genoeg kon geen referentieprofiel getekend worden daar de smalle sleuven met een rioolbak aangelegd werden en deze van een dergelijke diepte waren dat veilig werken niet mogelijk was. De graafwerkzaamheden zijn voornamelijk fotografisch gedocumenteerd.

Eén leiding in de ondergrond ligt parallel met de weg en verstoort een groot deel van de natuurlijke ondergrond. In het noordelijke deel had deze verstoring een diepte van circa 1,20 - 1,30 m vanaf het maaiveld. In het zuiden was de verstoring minder diep: circa 0,70 - 0,90 m beneden maaiveld. Het nog intacte bodemprofiel bestond uit een ophogingslaag en stabilisatielaag voor de bestrating. Onder het colluvium was onderaan de werksleuf de tertiaire bodem zichtbaar. Aan de westzijde van het tracé bevond de tertiaire laag zich op een diepte van 2,7 - 2,8 m beneden maaiveld, aan de oostzijde was dit vanaf circa 1,7 m vanaf het maaiveld.

Afb. 7 en 8.
Impressies van de
werfbegeleiding/bodemopbouw
in de Boekhoutstraat, ter hoogte
van de kerk.

3.3 Sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens de archeologische begeleiding zijn geen sporen, structuren of begravingen aangetroffen. Een groot deel van de uitbreiding van het riooltracé was tot op grote diepte verstoord. De breedte van het tracé dat niet verstoord was, was van zo'n beperkte omvang dat hieraan geen interpretaties kunnen verbonden worden noch aanvullingen op de reeds beschikbare informatie kunnen gemaakt worden.

3.4 Assessment van de vondsten en stalen

Er werden geen vondsten aangetroffen of stalen genomen bijgevolg ontbreekt een assessment- en conservatierapport van de vondsten en stalen.

3.5 Assessment van de archeologische site

Tijdens de archeologische begeleiding werden geen laatmiddeleeuwse, noch oudere of jongere bewoningssporen of sporen gerelateerd aan funeraire gebruiken aangetroffen. Er is geen sprake van een vindplaats. De in paragraaf 1.4.2 aangehaalde onderzoeksvragen zijn met andere woorden niet van toepassing.

4 Beantwoording van de onderzoeksvragen en conclusie

Tijdens de archeologische begeleiding werden geen laatmiddeleeuwse, noch oudere of jongere bewoningssporen of sporen gerelateerd aan funeraire gebruiken aangetroffen. De in paragraaf 1.4.2 aangehaalde onderzoeksvragen uit het Programma van Maatregelen zijn niet van toepassing. Er is geen vindplaats aanwezig.

Literatuur

- Bogemans, F., 2005: *Toelichting bij de quartairgeologische kaart, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie.*
- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog.* Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik.*
- Houbrechts, S. en T. Deville, 2017: Boekhoutstraat te Boekhout (gem. Gingelom). Programma van Maatregelen bij de archeologienota van het bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek.
- Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen.*
- Onbekend, 2016: *Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 1,0.*
- Simons, R., S. Houbrechts en T. Deville, 2017: *Boekhoutstraat te Boekhout (gem. Gingelom). Archeologische bureauonderzoek & landschappelijk booronderzoek.* ArcheoPro Rapporten 293.
- Vandermaelen, F., 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique.*

Geraadpleegde websites

- [Http://cai.erfgoed.net](http://cai.erfgoed.net).
- [Https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html](https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html).
- [Https://id.erfgoed.net](https://id.erfgoed.net).
- <http://www.geopunt.be/kaart>

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2019A240
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied. De zone van de archeologische begeleiding is met een rood kader aangegeven.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1-03-2019
Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van de archeologische begeleiding (aangegeven met blauwe kader).
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1-03-2019
Plannummer	4
Type plan	Digitaal hoogtemodel van Vlaanderen
Onderwerp plan	Digitaal HoogteModel van het onderzoeksgebied en haar omgeving. De zone van de archeologische begeleiding is aangeduid met een rood kader.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1-03-2019
Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Kwartairgeologische kaart van het onderzoeksgebied en haar omgeving. Op de hoger gelegen delen is sprake van een dik pakket Brabant Leem (oranje). Op de overgang tussen het dal en de ruggen ligt Brabant Leem op Haspengouw Leem (rood). De groene kleur representeert colluvium. De zone van de archeologische begeleiding is aangeduid met een sterretje.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1-03-2019
Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied. De zone waar de archeologische begeleiding plaatsvond is met een rood kader aangeduid.
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1-03-2019

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2019A240
Onderwerp	Fotolijst
ID	3
Type	Sfeerfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	De archeologisch te begeleiden zone, voor aanvang van de werken.

Onderwerp	Fotolijst
ID	7 en 8
Type	Sfeerfoto
Vervaardiging	Digitaal
Onderwerp	Impressies van de werfbegeleiding / bodemopbouw in de Boekhoutstraat, ter hoogte van de kerk.

Bijlage 3 Tabellen

Tabel. 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Bijlage 4 Fotobestanden

Projectcode		2019A240						
Onderwerp		Fotolijst Archeologische. Begeleiding						
Fotonummer	Type	Vervaardiging	Put	Vlak	Spoor	Onderwerp	Datum	Foto- bestanden
1	SFEER	digitaal				Foto's begeleiding	4-02-2019, 6-02-2019	GINM-19-001 t/m 027

